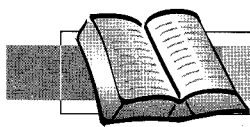

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

De van God gegeven Losser (Advent)

*"Toen zeiden de vrouwen tot Naomi: Geloofd zij de HEERE,
Die niet heeft nagelaten u heden een lossor te geven ..."*

Ruth 4 : 14a

In het huis van Boaz en Ruth in Bethlehem is grote blijdschap. In hun huwelijk, op zo wonderlijke wijze voltrokken door het werk des Heeren, is een kind geboren. Langs deze weg is Ruth ingelijfd in Israël en heeft de Heere Zijn genadewerk bevestigd. Dit pasgeboren kind is een teken van Gods gunst. Daar mag een bijzondere sprake van dit kind uitgaan.

Verschillende vrouwen uit Bethlehem zijn gekomen op het verheugde geboortebericht en spreken tot Naomi, de schoonmoeder van Ruth. Zij hebben gedeeld in de rouw en het verdriet van Naomi en nu zien zij dat de Heere door het geschenk van dit kind de weg van Naomi ten goede heeft gekeerd. Daarom maken zij Hem groot vanwege de zegen die Naomi heeft ontvangen. "Geloofd zij de HEERE, Die niet heeft nagelaten u heden een lossor te geven..."

Een lossor, mochten we dit recht verstaan, had oudtijds grote betekenis in Israël. Door de wet der lossing gaf de Heere in Zijn barmhartigheid uitzicht op het terug verkrijgen van het verloren erfdeel in Israël. Het kon gebeuren dat iemand door armoede gedwongen was zijn erfdeel te gelde te maken. Behalve door het jubeljaar kon dit erfdeel dan door een lossor weer teruggebracht worden. Deze, een goël genoemd, behoorde tot de familie en zette zich in met zijn geld om het eigendom weer terug te brengen aan zijn verarmd familielid, dat rechtens weer in het bezit van zijn erfdeel was

gekomen. Het uitzicht op lossing werd dikwijls door middel van een huwelijk verkregen.

En nu had Naomi het eigendom van haar man Elimelech verloren. Maar Boaz had gelost. Echter, zonder kind betekende deze lossing voor de toekomst niet veel, daarom is dit kind van zo grote betekenis.

Hij zal de naam over het erfdeel voortzetten. De Heere heeft door dit kind een weg voor Naomi ontsloten. Hij is haar als een behouder des levens, die haar verkwikt in haar ouderdom. Naomi noemde zichzelf Mara, maar nu is de bitterheid van haar weggenomen en veranderd in blijdschap. Obed heet dit kind. De vrouwen van Bethlehem hebben hem door Gods voorzienigheid deze naam gegeven. Obed betekent knecht, iemand die dient. Hij dient Naomi. De trouw en goedheid Gods in het geschenk van dit kind mogen wel geprezen worden.

Hier is een vervuld verwachten dat spreekt van de grote Lossor, Die gegeven is in de kribbe van Bethlehem. De vrouwen van Bethlehem loven de Heere, Die niet heeft nagelaten een lossor te geven. Hij heeft niet opgehouden in het midden van Israël een lossing te geven. Het is het wonder van Gods trouw, die Hij aan Israël nooit gekrenkt heeft. Hij werkt door de vervulde verwachting in het huis van Boaz en Ruth naar de vervulde verwachting in de komst van de van Hem geschonken Verlosser. De advent- en Kersttijd predikt ons: De Goël is ge-

OPGAVE PREEKBEURTEN I.V.M. FEESTDAGEN

In verband met de komende feestdagen wordt de kerkenraden verzocht de opgaven van de preekbeurten t/m **zaterdag 8 januari 2005** zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk D.V. **donderdag 16 december 2004**, aan het kerkelijk bureau door te geven.

ven in de stal en de kribbe van Bethlehem. Alles sprak van armoede, toen Hij is neergedaald als de Lossor van Zijn Kerk, van een ellendig en arm volk.

Alleen door in te gaan in hun armoede en schuld kan Hij verlossing verwerven. Wij zijn in onze val in Adam het erfdeel kwijtgeraakt. Door onze moedwillige ongehoorzaamheid hebben wij alles verloren wat God ons gegeven heeft. Alleen door betaling van de schuld kan wat wij verloren hebben rechtens weer verkregen worden.

Een goël moest een bloedvriend zijn en gewillig om te lossen. Welk een heilrijke prediking dat de Lossor is neergedaald in een geslacht van zondaren. Vlees en bloed heeft aangenomen uit de maagd Maria. Hoe gewillig is Hij om Zijn leven te geven als een

Inhoud

Meditatie:	
De van God gegeven Lossor	1
Commentaar: Worstelen	2
Klokgelui, orgelspel en andere vormen van overlast(1) . .	4
De strik ontkomen (5)	5
Boekennieuws	7
Kerknieuws	8
Berichten	11
Preekbeurten	11

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Klooslaan 9, 2985 CK Ridderkerk
tel. 0180-420865, fax 0180-423583

Administratie en betalingen van
abbonementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor abonn. gelden: 64327.
email: kbgg@cbgg.nl

Alle **advertenties** aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.
email: saambinder-adv@rdnet.nl

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:
Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.

Zeepost:
Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

Advertenties € 0,50,- per mm.

Familieberichten

€ 0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
in bezit van de administratie te zijn.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

losprijs voor Zijn kerk. Als de grote
Losser neemt Hij de vloek op Zich om
de schuld te voldoen die door de mens
niet betaald kan worden.

Welk een Evangelie klinkt dan uit de
kribbe van Bethlehem. De Heere heeft
niet nagelaten een Losser te geven en
dat naar Zijn vrijmachtige ontferming
en uit grondeloze barmhartigheid. Wij
worden deze weken weer bepaald bij
de komst van de Middelaar Gods en
der mensen in de volheid des tijds.

Het wordt ons verkondigd wat God
gedaan heeft in het geven van Zijn
Zoon. Dieper kon Hij niet neerdalen in
de nameloze ellende van Zijn kerk.
Meer kon Hij niet schenken dan deze
Losser. Hebben wij Hem reeds nodig
gekregen?

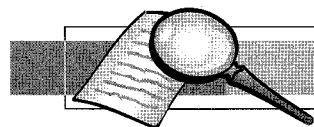
Gods Woord predikt ons onze schuld
en armoede. De geschonken Verlosser
heeft geen waarde voor hen die over
hun schuld heenleven en hun armoede
niet beleven voor God. Dan kunnen we
het zo gemakkelijk buiten Hem stellen
maar beseffen het niet dat we het erf-
deel kwijt zijn geraakt door onze zon-
den en dat we buiten deze Verlosser de
eeuwige rampzaligheid zullen erven.
Voor een arme zondaar die zijn schuld

mag belijden en Hem leert verwachten
krijgt het zo'n waarde: "Geloofd zij de
HEERE, Die niet nagelaten heeft een
Losser te geven."

Daarvan heeft Zacharias gezongen:
"Geloofd zij de Heere, de God Israëls,
want Hij heeft bezocht en verlossing
teweeg gebracht Zijn volk." En
Simeon en Anna stemmen daarmee in,
tezamen met de herders. Zij hebben de
verlossing verwacht en door het geloof
in deze Losser Gods trouw vermeld.
Dat wordt door een arme zondaar in
zichzelf verstaan. De wereld en de
schijnchristen weet er niet van maar
het wonder is voor Gods volk zo groot
dat de HEERE niet heeft nagelaten hen
een Losser te geven. Die Zijn liefheb-
bers doet beërven dat bestendig is naar
het recht, dat Hij borgtochtelijk hen
verwerft en door Zijn Geest hen
schenkt door het geloof, waarvan
Zacharias zong:

*Lof zij de God van Israël,
De Heer', Die aan Zijn erfvolk dacht,
en door Zijn liefderijk bestel
verlossing heeft teweeg gebracht.*

Waardenburg, ds. M. Mondria

Commentaar

Worstelen

*"Het is afschuwelijk te denken dat
iedereen die niet gelooft, inclusief je
familie en vrienden, allemaal naar
de hel gaan. Daar moet je als chris-
ten toch ontzettend mee worstelen?"*
(Ronald Plasterk, in het RD 12
november 2004).

Ontwikkeling

Onlangs stond er in het Refor-
matorisch Dagblad een uitermate
boeiende serie artikelen over toleran-
tie. Verschillende seculier-denkende
Nederlanders gaven daar hun visie
op geloof, christendom en religie. Zij
deden dat mede in verband met de
samenleving waarin wij leven. Door
de moord op Theo van Gogh en de
zaken die daarna aan het licht kwa-
men, is er heel wat naar boven geko-
men. De recente discussie over het
vloekverbod is zeer illustratief en

schokkend. Wat minister Donner als
onderstreping van voorzichtigheid en
respect bedoelde, werd door D66
onmiddellijk aangegrepen om pre-
cies het tegenovergestelde te kunnen
bereiken. Dat is langzamerhand de
samenleving waarin wij leven. Ook
het fundamentalisme kwam in de
artikelen in het Reformatorisch
Dagblad uitvoerig aan de orde.
Wellicht hebben deze artikelen voor
sommigen een onthullend karakter.
Het is ook niet niks wat er soms
gezegd werd. We leven echter wel in
een samenleving waarin ruim 50%
van onze medemensen helemaal
niets meer met God en de Bijbel te
maken heeft. Het Christendom is een
minderheid geworden. Orthodoxe
christenen, mensen die bijvoorbeeld
zondags twee keer naar de kerk gaan,
zijn helemaal tot een klein minder-

heidsgroepje in de samenleving geworden. Mogelijk hebben we dat door de beschermende effecten van de zuil nog niet zo erg in de gaten, maar het is ondertussen wel een feit. Elke bouwvakker in de kerk kan dat zonder meer beamen. Dag in dag uit dringt de moderne seculiere samenleving zich aan hem op. Slechts de Heere kan ons daarin staande houden.

Confrontatie

Onmiskenbaar heeft de wereld om ons heen een confronterend karakter. Wie de moeite neemt om eens rustig door een winkelstaat van een middelgrote stad te lopen, die zal allerlei opmerkelijke dingen zien. Hij of zij zal ook veel dingen zien en horen die rechtstreeks indruisen tegen de Bijbel. Zo ligt het eigenlijk ook met de meeste mensen waar we mee samenwonen. De meeste Nederlanders hebben bijvoorbeeld volstrekt geen moeite met homoseksualiteit. Niet dat ieder daar nu zo direct voor is, maar de meerderheid van ons volk (ruim 75%) vindt dat ieder maar voor zichzelf moet uitmaken hoe hij leven wil. Onze samenleving draagt het stempel van een liberaal-seculiere cultuur. Ook in het Parlement hebben de liberaal-seculiere partijen een twee derde meerderheid (100 kamerzetels). Uiteraard roept de confrontatie met deze medeburgers moeilijke vragen op. Onlangs nog moest bijvoorbeeld ir. Van der Vlies zich rond het blad *Expreszo* verdedigen met een beroep op de multi-culturele samenleving. Ook Van der Staay had het niet gemakkelijk in de discussies rond het vloekverbod. Het blijkt steeds moeilijker te worden om ruimte te vragen voor het christelijke geluid over homoseksualiteit en godslastering. En met heel veel moeite kan dat nog net. Maar de toestanden rond bijvoorbeeld Butiglione spreken natuurlijk wel boekdelen. De confrontatie is lastig. Het geeft ook vragen en problemen waar we mogelijk ook niet goed raad mee weten.

Ware dingen

De schokkende ontwikkeling neemt echter niet weg dat andersdenkenden ook weleens heel belangrijke en scherpe vragen kunnen stellen. Hierboven heb ik iets overgenomen van Plasterk. Het ging over de consequentie van het christelijke geloof.

Haarscherp wist Plasterk op te merken wat toch wel aandacht vraagt. *Het is afschuwelijk te denken dat iedereen die niet gelooft, inclusief je familie en vrienden, allemaal naar de hel gaan. Daar moet je als christen toch ontzettend mee worstelen?* Mee worstelen.....

Stemmen

Onmiskenbaar ligt er rond het spreken over de eeuwige bestemming van een mens een geweldige spanning. Reeds in de Bijbel vinden we dat duidelijk terug. De Heere Jezus heeft duidelijk over de eeuwige bestemming gesproken. Hij sprak er ook bewogen en indringend over. Ook bij de apostel Paulus beluisteren we de indringende problematiek van het ongeloof. Zonder bewogenheid en tranen over zielen van mensen kon Paulus daar blijkbaar niet over spreken. Hoe anders wordt daar echter soms over gesproken. Laat ik eerst eens iets noemen van een moderne theoloog: dr. H. Berkhof. Hij besteedt in zijn handboek over de geloofsleer aandacht aan dit punt. Zijn conclusie, redenerend vanuit Gods liefde, is: *De duisternis van de verwerping en godverlatenheid kan en mag niet weggeredeneerd worden, maar kan en mag evenmin ver-eeuwigd worden. In Gods naam hopen wij, dat de hel een louteringsweg zal zijn.* (H. Berkhof, *Christelijk geloof*, pag. 519). Uiteindelijk komt Berkhof min of meer bij de alverzoening terecht. En is zijn visie is dan het probleem opgelost. We hoeven er dus niet zo mee te worstelen...

Een andere houding is wellicht ook denkbaar. Dat we over hel en hemel praten en denken zonder bewogenheid. Het kan ook zijn dat we er zelfs een zeker waarmerk van rechtzinnigheid in gaan zien om woorden als verdoemenis, hel en rampzaligheid maar te pas en te onpas te gebruiken. Ieder zal daarvan wel voorbeelden kennen uit zijn eigen omgeving. Ook dan is er eigenlijk van worstelen geen sprake. Het zijn woorden zonder inhoud geworden. Laten we daar toch voor oppassen. Het kan zo'n verkeerde indruk geven van de boodschap van de Bijbel. Ook op een buitenstaander! De eeuwige verlorenheid is toch werkelijk wel is heel ernstigs. Plasterk legt denk ik wel de vinger bij een heel belangrijke zaak.

Bewogenheid

Hoe moeten we daar over spreken? Het valt mij bijvoorbeeld elke keer weer op in de catechismuspreken van Ds. G.H. Kersten hoeveel aandacht hij besteed aan de onbekeerde mensen in de kerk. Soms spreekt hij de onbekeerden, vooral in de toepassing, wel een bladzijde lang aan. Ook tijdens zijn ambtsbediening lag hier een belangrijk zwaartepunt in zijn prediking. *"Arm Adamskind, dat nog voor eigen rekening leeft; arme wereldling, wiens lust het is de zonde te dienen. Zal de wereld u helpen, zo als God Zijn volk redt? Zal hier uw geluk vergeleken kunnen worden bij het heil, dat het armste kind van God deelachtig werd? Zal bij de dood iets anders dan eeuwig berouw en wroeging en helse pijn uw deel worden? O, werke God in u die ware ontdekking aan uw ellende, dat ge in dit leven Jacobs God ter hulpe kreeg"*. (Catechismusverklaring, pag. 104). Ds. Golverdingen heeft erop gewezen dat bij het uitspreken van zulke woorden veelal de tranen van bewogenheid bij ds. Kersten over de wangen liepen. Ook bij anderen zien we dit. Heel bekend is bijvoorbeeld Robert Murray Mac Cheyne. Zijn laatste preken op aarde gingen over de eeuwige rampzaligheid. Hij sprak als een stervende voor stervenden. *"Ten derde zal ik het gesprokene op u toepassen, onbekeerden! O, u bent dwaas en waant uzelf wijs! Maar o, ik smeeek u, onderzoek de Schriften. Daarin staat dat de hel een eeuwige hel zal zijn; neem mijn woord dan niet aan, maar neem Gods Woord aan; dat is Gods getuigenis. O, als dit dan waar is, als er dan een vurige oven is, als er dan een tweede dood is, als er dan geen vernietiging maar een eeuwige hel is: o, is het dan normaal dat u doorgaat met uw leven in de zonde? U denkt dat u wijs bent, dat u geen dweper en geen hypocriet bent; maar weldra zult u uw tanden knerssen in de pijn. Het zal gebeuren, en de bitterste gedachte zal zijn dat u hebt horen spreken over de hel en Christus nochtans hebt verworpen! O, dan, bekeert u, bekeert u, want waarom zoudt u sterven"* (R.M. Mac Cheyne, *De ark der behoudenis*, pag. 215). Bij Mac Cheyne vinden we iets van de worsteling met zielen. Een worsteling die ook ons mag raken.

Medereizigers

De mens is een sociaal wezen. Samen met anderen bewonen wij deze aarde. Hoe kijkt u naar uzelf? Kent u de kracht van het Evangelie in uw ziel? Wat erg als u daar nee op moet zeggen. Laat het een worsteling zijn of dat door genade anders mag worden. De Heere kan en wil dat werken. Maar hoe kijken we nu aan tegen anderen? Tegen onze kinderen, tegen onze familieleden en tegen de mensen in de kerk? Zijn we met hen op weg een reis naar de eeuwigheid? Doortrekt dat ons leven? Of zijn we daar voor afgestompt? Worstelen we daar niet meer mee? En dan onze burens en collega's. De mensen met wie we dagelijks omgaan. Buitenkerkelijke mensen wellicht. Misschien wel buitenlanders. Worstelen we daar ook

mee? Hebben we nog een woord voor een wereld die ten ondergaat? De Bijbel ziet de christen als een stad op een berg en als een kaars op een kandelaar. Geeft het zout nog smaak? Heeft de kaars nog licht? Wat zullen alle mensen die we hier op aarde ontmoeten straks voor Gods rechterstoel tegen ons zeggen? Ook die onkerkelijke collega... De onkerkelijke burens. Zullen ze tegen ons zeggen: waarom hebben we dit, deze ernst, nooit van u gehoord? Plasterk heeft gelijk. *"Het is afschuwelijk te denken dat iedereen die niet gelooft, inclusief je familie en vrienden, allemaal naar de hel gaan. Daar moet je als christen toch ontzettend mee worstelen?"* Kent u ook die worsteling?

Amersfoort,

ds. W. Visscher

Klokgelui, orgelspel en andere vormen van overlast

(1)
De rechtbank Dordrecht heeft bij vonnis van 10 november jl. de vordering van een omwonende tegen de Gereformeerde Gemeente van Leerdam terzake van hinder, veroorzaakt door ondermeer klokgelui en orgelspel, afgewezen. Op een door de gemeente Leerdam ingestelde tegenvordering met betrekking tot hinderen en bedreigen van kerkgangsters moet nog een beslissing worden genomen. Dit laatste is slechts voor de specifieke situatie van grote betekenis. We gaan er daarom niet verder op in.

Het vonnis van de rechtbank Dordrecht kan ten aanzien van klokgelui en orgelspel van zodanig belang zijn voor onze gemeenten, dat het goed is hier op deze uitspraak in te gaan. Dat is ook het geval ten aanzien van de zaken die reeds bij tussenvonnis van de Rechtbank Dordrecht van 9 juli 2003 zijn uitgesproken. Daarbij gelastte de Rechtbank een deskundigenonderzoek om te kunnen beoordelen of er normen zijn voor wat betreft de aanvaardbaarheid van orgel- en klokgeluid van buiten afkomstig binnen een woning en wat het geluidsniveau in de concrete situatie is binnen de woning van de klager. Ook ging het in dit tussen-

vonnis om andere vormen van overlast: druk verkeer, invallend lichtschijnsel in de woning van de klager en geschreeuw door jongeren, alsmede om het gebruik van het kerkgebouw overeenkomstig de bestemming.

In dit eerste artikel wil ik op die laatste aspecten ingaan om vervolgens het klokgelui en het orgelspel aan de orde te stellen. Vooraf wil ik de wel de algemene waarschuwing plaatsen dat elke situatie anders is en dat andere omstandigheden tot een andere uitspraak kunnen leiden. Maar in het algemeen kunnen kerkenraden die te maken krijgen met omwonenden die klagen over overlast of die daaromtrent een procedure zijn begonnen, met deze uitspraken van de Rechtbank Dordrecht wellicht hun voordeel doen. Ik zal proberen de essentie van de uitspraken weer te geven.

Andere vormen van overlast

Bij genoemd tussenvonnis heeft de Rechtbank dus uitspraak gedaan over andere vormen van overlast die de klager beweerde te hebben. Het ging om overlast van druk verkeer, invallend lichtschijnsel in zijn woning bij parkerende of vertrekkende auto's van het parkeerterrein

bij de kerk en geschreeuw van jongeren op bepaalde avonden. Ten aanzien van deze vormen van overlast merkt de Rechtbank op: "De beantwoording van de vraag of het toebrengen van hinder onrechtmatig is, hangt af van de aard, de ernst en de duur van de hinder en de daardoor toegebrachte schade in verband met de overige omstandigheden van het geval, waarbij onder meer rekening moet worden gehouden met het gewicht van de belangen die door de hinder toebrengende activiteit worden gediend en de mogelijkheid, mede gelet op de daaraan verbonden kosten, en de bereidheid om maatregelen ter voorkoming van schade te nemen."

En dan volgt een interessante overweging op grond waarvan de vordering ten aanzien van deze vormen van overlast wordt afgewezen. Ik geef die overweging in haar geheel door: "In verband met de overige drie aspecten van de overlast (druk verkeer, invallend lichtschijnsel en geschreeuw) merkt de rechtbank op dat deze onvermijdelijk zijn. Indien een kerkdienst of andere activiteit in de kerk plaatsvindt, brengt dit noodzakelijkerwijs voornoemde drukte met zich mee. Bovendien is dit soort overlast inherent aan het wonen in een stad en dient tot op zekere hoogte door een ieder geduld te worden. Het voorgaande leidt tot de conclusie dat de overlast die X ondervindt door druk verkeer, invallend lichtschijnsel van auto's en geschreeuw van jongeren die de kerk bezoeken niet als onrechtmatig jegens hem kan worden aangemerkt, te meer niet nu de Gereformeerde Gemeente door middel van de aanplant van een haag en het plaatsen van paaltjes bij het parkeerterrein heeft gepoogd voornoemde overlast te beperken."

De rechter weegt dus enerzijds af de aard, de ernst en de duur van de overlast en de mogelijke schade als gevolg daarvan en anderzijds de bereidheid om redelijkerwijs te treffen maatregelen te nemen, waarbij ook gelet wordt op de hoogte van de kosten. Van belang is dat de rechter vindt dat dit soort van overlast inherent is aan het wonen in een stad en door een ieder tot op zekere hoogte geduld moet worden.

Bestemming

De klager had geëist dat de Gereformeerde Gemeente het kerkge-

bouw slechts voor bijeenkomsten van godsdienstige of levensbeschouwelijke aard zou gebruiken. Toewijzing van die vordering zou echter betekenen dat verenigingsactiviteiten en bepaalde vergaderingen niet meer in het kerkgebouw zouden kunnen worden gehouden. Ook hieromtrent heeft de Rechtbank zich uitgesproken en overwogen dat de Gereformeerde Gemeente onbestreden door de andere partij heeft gesteld dat zij het kerkgebouw gebruikt conform de bestemming, namelijk als kerkgebouw waarin tevens nevenactiviteiten plaatsvinden zoals vergaderingen, catechisatie en verenigingsactiviteiten. De Rechtbank: "Voorts is het algemeen aanvaard, mede gelet op de maatschappelijke functie van kerkgenootschappen in onze samenleving, dat een kerkgebouw niet alleen voor de gebruikelijke (kerk)diensten wordt gebruikt, maar ook voor andere activiteiten."

Belang van de uitspraak

De uitspraak van de Rechtbank

Dordrecht is van wezenlijk belang. Met name ligt dat belang daarin dat de Rechtbank de maatschappelijke functie van kerkgenootschappen in onze samenleving aanvaardt. Wat de Rechtbank onder deze maatschappelijke functie verstaat, blijft in het midden. De activiteiten die uit deze functie voortvloeien, worden door de Rechtbank niet eng geïnterpreteerd. Voorts is van belang de algemene constatering dat het wonen in een stad nu eenmaal een bepaalde soort van overlast met zich mee brengt en door een ieder tot op zekere hoogte geduld moet worden.

Uiteraard blijft het nodig om maatregelen te treffen om overlast zoveel mogelijk tegen te gaan. De kerk moet er al het mogelijke aan doen om te zorgen dat er geen ergernis wordt gegeven. Dat is in Leerdam gebeurd. De rechter heeft dat ook willen honoreren.

(wordt vervolgd)

Capelle aan den IJssel,

ds. W. Silfhout

De strik ontkomen

De Gereformeerde Gemeenten tijdens het laatste oorlogsjaar

(5) **Westkapelle verwoest**

Aan Walcheren zouden de bevrijders een zware dobber krijgen, vreesden ze. Het eiland, dat vanaf Zuid-Beveland slechts via de smalle Sloedam te bereiken was, was zwaar versterkt. Walcheren moest tot het uiterste verdedigd worden, had Hitler bepaald. Eenzelfde bevel gold later voor Amsterdam en Rotterdam en had er onnoemelijke verwoestingen teweeg kunnen brengen. In een poging de Duitsers te verjagen, wierpen de geallieerden op zondag 17 september 1944 vierhonderd bommen af boven Biggekerke. Achtenveertig inwoners (onder wie dertien leden van de Gereformeerde Gemeente van Meliskerke) en zeven Duitsers kwamen om.

Om de Duitsers op Walcheren sneller en met minder verlies van mensenlevens in het nauw te drijven, namen de geallieerden het ingrijpende besluit om een groot deel van het eiland onder water te zetten. Daartoe werd op 3

oktober de dijk bij Westkapelle kapot gebombardeerd. Via pamfletten en radioberichten waren de inwoners gemaand te vertrekken. Het bombardement kostte 157 inwoners het leven, onder wie enkele leden van de Gereformeerde Gemeente. Het kerkgebouw was in 1941 enige tijd in beslag genomen door Duitse soldaten. Het waren Sileziërs, rauwe klanten, die in het bedehuis drinkgelagen aanrichtten. In die tijd werden de diensten in het kerkgebouw van de Hervormde Gemeente gehouden. Door het bombardement stortte de kerk van de Gereformeerde Gemeente in. Ouderling A. Sanderse, die ernaast woonde, zag hoe het bedehuis verwoest werd, maar hij ging niet op de vlucht. Drie weken eerder was hij bepaald bij Psalm 91:1 naar de berijming van Datheen: „Die in Godes bewaring sterk/ Hem begeeft onbezweken/ Die woont in een vast bollewerk...”. Daarom hoefde Sanderse niet weg. Met zijn vijf kinderen overleefde hij

het bombardement. Omdat het dorp onleefbaar was geworden, vond hij later onderdak bij ds. A. Visser, de predikant van Aagtekerke en Oostkapelle. Toen de slachtoffers in een massagraf ter aarde werden besteld, voerde ook ds. Visser het woord. Hij sprak over Jesaja 1:7 en 8: „Uw aardrijk is een verwoesting, uw steden zijn met het vuur verbrand; uw land verteren de vreemden in uw tegenwoordigheid, en een verwoesting is er, als een omkering door de vreemden. En de dochter van Sion is overgebleven als een hutje in den wijngaard, als een nachthutje in den komkommerhof, als een belegerde stad.”

Het bombardement, dat op 17 en 29 oktober herhaald werd om de onderwaterzetting sneller te laten verlopen, veegde het oude Westkapelle vrijwel geheel van de kaart. Een half jaar later besprak de classis „dat de gemeente Westkapelle door het oorlogsgeweld alles kwijt is, kerkgebouw, geld en boeken. Er zijn op het oogenblik nog 65 personen aanwezig die tot de kerkelijke gemeente behoren, en een diaken. Aagtekerke heeft reeds armen ondersteund van Westkapelle. De wenselijkheid wordt uitgesproken het kerkelijk leven aldaar weer zoo spoedig mogelijk op gang te brengen. Besloten wordt broeder H. Cijssouw te verzoeken uit zijn evacuatieoord terug te keeren naar Westkapelle, indien mogelijk, en daar de leiding weer op zich te nemen. De Scriba zal hem dit namens de Classis berichten en de Kerkeraad van Aagtekerke zal zich tot de bevoegde instantie wenden om dit gedaan te krijgen.” In de volgende classisnotulen kon een kleine nuancering worden aangebracht: „Door Westkapelle wordt nog medegedeeld, dat de boeken der gemeente, welke in de notulen vermeld staan, thans uit de puinhoopen opgegraven en weer terecht zijn.” De Gereformeerde Kerk was in Westkapelle de enige die haar bedehuis behouden had. Daar kwam ook de Gereformeerde Gemeente bijeen tot in 1949 de nieuwe kerk klaar was.

Walcheren onder water

De inundatie trof ook de meeste andere gemeenten op het eiland. Het zilte water overspoelde de landerijen. Van de dorpen bleven alleen de hoger gelegen gedeelten droog. Het water nam bezit van kerk en pastorie in Meliskerke en van de pastorie van ds. Visser in Aagtekerke. De predikant moest met vele anderen uit zijn dorp

uitwijken naar Domburg. Het inwonertal van Middelburg verdubbelde door de vluchtelingenstroom. In Oostkapelle verbleven enkele gezinnen die door het water verdreven waren, wekenlang op de galerij in de kerk. Onder hen kabbelde het water. In een kamer van vakantieoord Bos en Zee in Domburg las de Westkapelse ouderling Cijssouw preken voor een klein groepje evacués. Later preekte ds. Visser in de roomse kerk van Domburg en de consistoriekamer van de hervormde kerk in Aagtekerke. Te paard trok de predikant erop uit om zijn gemeenteleden te bezoeken, ook in Oostkapelle. Ongevaarlijk was dat niet: de hervormde predikant van Meliskerke verdrinkte toen hij onderweg was van Zoutelande naar zijn woonplaats.

De inundatie had het ontstaan van een nieuwe gemeente tot gevolg. De leden van Meliskerke die in Zoutelande woonden, belegden vanaf 22 oktober 1944 diensten in hun eigen dorp. Dat gebeurde onder leiding van de twee ambtsdragers die in Zoutelande woonden: ouderling K. de Wolf en diaken D. Kodde (de burgemeester). De tweede zondag moest de ochtenddienst worden afgebroken vanwege een bombardement. Twee personen kwamen om, onder wie één lid van de Gereformeerde Gemeente. Een paar maanden later doopte ds. Visser in Zoutelande een kind van wie de vader bij een beschieting was gedood. De Wolf en Kodde gingen ook per boot naar Biggekerke om er diensten te leiden. Er waren leden van de Hervormde gemeente in Zoutelande die wilden overkomen als er in hun eigen dorp een Gereformeerde Gemeente gesticht zou worden. Mede om die reden werden de diensten in Zoutelande na de oorlog voortgezet.

Vlissingen, al geteisterd door zo'n tachtig bombardementen, kreeg het opnieuw zwaar te verduren: op 7 oktober 1944 werden de dijken aan weerszijden van de stad gebombardeerd en na de landing van de bevrijders op 1 november werd in de stad hevig gevochten. Er bleven nauwelijks huizen ongeschonden. Ondertussen probeerden de geallieerden ook vanaf Zuid-Beveland Walcheren binnen te dringen. Rond de Sloedam ontbrandde een hevige strijd. Daarbij werd de kerk van Nieuwdorp zwaar beschadigd door de ontploffing van een munitiewagen. Toen op 8 november de Duitsers bij Vrouwenpolder en Oost-

kapelle zich overgaven, was het gehele schiereiland vrij. Tijdens de eerste dienst in Domburg na de bevrijding liet ds. Visser Psalm 66:5 zingen: „Hier scheen ons 't water t' overstromen; daar werden wij bedreigd door 't vuur; maar Gij deed ons 't gevaar ontkomen, verkwikkend ons ter goeder uur.” De gemeenteleden hadden het letterlijk meegemaakt. Een maand later werd een groot aantal inwoners naar Noord- en Zuid-Beveland geëvacueerd. Daar hielden ambtsdragers uit Meliskerke en Aagtekerke diensten in de hervormde kerk van 's Heer Arendskerke.

In de vuurlinie

Ook in noordelijke richting maakten de bevrijders vorderingen. Op 9 november was heel Brabant ten zuiden van de Bergsche Maas in handen van de geallieerden. Toen kwam het offensief echter tot stilstand. Aan weerszijden van de frontlinie was het heel gevaarlijk. Over en weer waren er zware beschietingen. Sprang-Capelle werd eind oktober 1944 bevrijd, maar lag tot eind januari 1945 midden in het frontgebied. Aan de overzijde van de rivier, in het Land van Heusden en Altena, waren de Duitsers nog heer en meester. De gemeenteleden van Meeuwen, Aalburg en Veen moesten daardoor nog maanden op de vrijheid wachten. En dat gold ook voor de leden in Hedel, waar een afdeling van de gemeente Aalburg kerkdiensten hield in een hooischuur. Hedel werd door zware gevechten bijna geheel verwoest. De bewoners waren toen al geëvacueerd.

In Babyloñenbroek was diaken C. Noorloos van de gemeente Meeuwen samen met zijn evacuë uit het Zeeuwse Nieuwerkerk bezig een schuilkelder te bouwen toen hij krachtig bepaald werd bij Psalm 91: „Die in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, die zal vernachten in de schaduw des Almachtigen.” Toen kon hij geen schop de grond meer in krijgen. De Heere liet hem zien dat hen niets zou overkomen. Daarom bleef Noorloos rustig zitten toen de Duitsers op een zondagmiddag het vuur openden op het moment dat hij een preek voor zijn gezin las. Er werd die zondagmiddag niet teruggeschoten. In Meeuwen richtten de beschietingen enorme verwoestingen aan, maar de kerk van de Gereformeerde Gemeente bleef ge-

spaard. Ook is niemand van de gemeenteleden omgekomen. Ook Aalst lag onder granaatvuur, maar na de bevrijding kon ouderling G. Schalk verblijd opmerken dat „niet een onzer gemist wordt.”

Een groot deel van het Land van Heusden en Altena werd Sperrgebied, zodat de bevolking moest vertrekken. Ook in de Biesbosch mocht niemand meer komen, zodat Werkendam volledig geïsoleerd lag en er geen predikant meer op bezoek kon. Kerkenraadsleden uit Aalburg vonden in Brakel onderdak, waar wel leden woonden, maar nog geen gemeente gesticht was. Er werd in meerdere huizen preekgelezen, onder anderen door ouderling C. Roubos uit Meeuwen. Tot de toehoorders behoorden ook ingekwartierde Duitse soldaten. Brakel werd later zonder verlies van mensenlevens bevrijd.

De kerk van Veen liep lichte schade op. Ouderling H. Schreuders memooreerde: „Onze gehele streek was oorlogsfront. Ons dorp stond vol gevechtswagens en kanonnen. Onze naburige gemeenten moesten evacueren en zijn verschrikkelijk geteisterd en verwoest. Dit ware ook het lot onzer gemeente geworden, zo God niet tussenbeide was gekomen. Hij heeft wonderlijk de raad der Ortskommandanten verijdeld, en onze gemeente gespaard, ja een lange tijd gesteld tot een toevluchtsoord voor meer dan duizend vreemdelingen.” Van de veertien mensen die in Veen tijdens beschietingen omkwamen, behoorden er twee tot de Gereformeerde Gemeente. Onder de vijf mensen die gefusilleerd werden, was een man die geen lid van de gemeente was, maar wel trouw meeleefde. Zo heeft elke gemeente zijn eigen oorlogsherinneringen, littekens die soms lang schrijnden. De kerk van Dordrecht werd zwaar beschadigd tijdens een luchtaanval op een villa van de Duitsers. Een lid en een dooplid van de gemeente kwamen tijdens dit bombardement om. Dordrecht werd van de buitenwereld afgesneden toen vanaf eind februari 1945 niemand meer zonder vergunning het eiland af mocht. Het lukte ds. Steenblok nog enkele keren om vanuit de Hoeksche Waard over te steken naar Dordrecht om er het Woord te bedienen.

(wordt vervolgd)

Scherpenzeel,

L. Vogelaar

Boekennieuws

Octavianus Winslow, Het nachtegaalslied van David. Een geestelijke en praktische verklaring van de 23ste Psalm. Uitgeverij-boekhandel Van Wijngaarden, Barneveld, 2003, 156 blz., gebonden, € 12,80.

Winslow (1808-1878) was een zoon van de bekende Mary Winslow. Hij was predikant te Leamington en te Bath in Engeland. In dit keurig verzorgd uitgegeven boekje biedt de schrijver ons een tiental uitvoerige meditatie over de 23ste Psalm en een korte verhandeling over 'De hel' naar aanleiding van Lukas 16:23. Hij heeft dit preekje toegevoegd, omdat Psalm 23:6 spreekt over de hemelse heerlijkheid.

Winslow richt zich in dit boekje (het verscheen voor het eerst in 1876) met name tot Gods kinderen. Slechts een enkele keer spreekt hij onbekeerde lezers aan. Het onderwijs dat de schrijver geeft, is er op gericht de oprechte gelovige te brengen tot het benodigen van Christus. Diens uitnemende rijkdom weet de schrijver aan de hand van de Psalm uit te stellen. Hij heeft daarbij zowel oog voor de lammeren als voor de schapen in de kudde des Heeren. Op zeer pastorale wijze gaat hij ondermeer in op vragen die betrekking hebben op het geheim van de verkiesing, de heiligmaking, beproevingen in het leven en de verachtering in de genade.

Deze uitgave is een enigszins bewerkte herdruk van een vooroorlogse uitgave, vertaald door Elisabeth Freyestad. De vertaling is dan ook wat verouderd. Dat doet niets af van onze waardering voor de uitgave. Winslow geeft geen diepgravende uitleg van de tekst, maar hij zal met zijn praktische uitleg en warme toon ook vandaag velen kunnen stichten.

Dr. H.F. Kohlbrugge, In grazige weiden; Uitg. Den Hertog Houten, 2004; 74 blz.; prijs: € 10,50.

Van dr. H.F. Kohlbrugge (1803-1875), de bekende prediker van Elberfeld, verscheen een klein boekje met vier preken over Ps. 23. De preken werden gehouden in oktober en november 1857. Ze zijn niet opgenomen in de bekende serie Twaalf twaalfallen. Ook in dit bundeltje ontmoeten we Kohlbrugge als de prediker van recht en genade. Daarbij valt op hoe schriftuurlijk hij de uitleg van de Psalm onderbouwt. De preken zijn enerzijds ontdekkend, afsnijdend en vermanend. Anderzijds valt alle licht op de volkomenheid van Christus en de noodzaak van het deelhebben door het geloof aan Hem. Kohlbrugge heeft oog voor de kleinen in de genade. Eén citaat: "Wie zulk een schaap is, dat de Heere nablaat, geve de moed niet op, maar zie op

hem, van Wie de Gemeente betuigt: 'Zonde, dood, duivel, leven en genade, alles heeft Hij in handen!' Zijn bloed, voor het verlorene vergoten, Zijn bloed, waarmee Hij Zijn verdwaalde nog dwalende schapen gekocht heeft, is machtiger om te verlossen dan zonde en toorn, duivel en wereld, nood en dood machtig zijn om te verdoemen". Het boekje verscheen in maart 2004 bij Den Hertog bv te Houten in een zeer verzorgde uitgave. Aanbevolen!
Boskoop, ds. M. Golverdingen

Drs. A. Ros, De gedachtenis des rechtvaardigen. Uit het leven en werk van ds. J.R. van Oordt. Uitg. Gebr. Koster, Barneveld, 2003. 196 blz. ISBN 90-5551-078-5. Prijs: € 14,90.

De samensteller van dit geschrift, drs. A. Ros, heeft in zijn inleiding het volgende geschreven: 'Het leven en de arbeid van deze predikant mogen symbolisch genoemd worden voor de periode waarin de Gereformeerde Gemeenten ontstonden en tot bloei kwamen.' Geboren in 1859 heeft de Heere hem op 28-jarige leeftijd krachtig in het hart gegrepen. Geroepen om in de wijngaard te arbeiden, heeft hij zeer overvloedig gewerkt. Hij heeft tot een groep predikanten behoord die maar weinigen van ons nog bewust gekend en meegeemaakt hebben. Mij is de nuchterheid van deze man opgevallen. Hij is er zich bewust van geweest, dat het zijn opdracht was om de raad Gods te verkondigen. Tegen ouderling F. Dekker uit Terneuzen merkte hij op: 'Je moet niet denken dat ik elke keer de rechtvaardigmaking preek. Ik behandel de stof, zoals ze in het verband voorkomt.' In de gedachtenispreek die hij heeft gehouden toen hij 40 jaar predikant was, zei hij: 'Er zullen altijd mensen zijn die zeggen: ik mag hem niet, welnu, ik sta naast hen, want na mijn achtentwintigste jaar, mag ik mezelf ook niet. Wat een voorrecht alleen op Christus te zien, van Wie alle weldaden afdalen.'

Hij heeft ook achtung gehad buiten ons kerkverband. De bekende ds. I. Kievit heeft daar meer dan eens over gesproken en geschreven.

In 1942 is de overgang gekomen vanuit de strijdende Kerk naar de triomferende Kerk. In dit boekje zijn verder o.a. opgenomen de toespraken die de predikant heeft gehouden bij de begrafenissen van andere dienstknechten des Heeren. Ook kunnen we er enkele brieven, geschreven aan een zielenvriend in Tholen en een tweetal preken in vinden. Tenslotte komen we een heel lezenswaardige ouderjaarsoverdenking tegen over Jakobus 4:14.

Nieuwerkerk, ds. A.J. Gunst

W.J. Ouweneel, Geneest de zieken! Uitg. Medema, Vaassen, 2003; 430 blz.; €19,95. W.J. Ouweneel, Meer Geest in de gemeenten. Uitg. Medema, Vaassen, 2004; 252 blz.; €15,95; R. van der Ven, Dossier T.B. Joshua. Uitg. Buijten en Schipperheijn, Amsterdam, 2003; 152 blz.; €15,-.

De evangelische veelschrijver prof. dr. W.J. Ouweneel heeft de laatste jaren een forse ontwikkeling doorgemaakt. De boeken uit zijn jonge jaren waren voor velen een steun in de rug tegen de aanvallen op het schriftgezag vanuit theologie en biologie. Zijn boeken over het occultisme en de zondvloed werden door velen uit de reformatorische hoek gebruikt. Ouweneels visie op bekering en geloof staat ver van ons af, maar op andere terreinen was er herkenning.

De laatste jaren komt Ouweneel veel meer met zijn twijfels openbaar. Is de wereld echt in zes dagen geschapen? Vroeger zei hij onverkort ja, nu weet hij het niet meer. Heeft de slang in het paradijs echt gesproken? Ouweneel kan niet meer zeggen dat dit letterlijk zo gebeurd is. Helaas lijkt hij te zwichten voor de resultaten van de moderne bijbelwetenschap. Tegelijkertijd zien we bij hem een andere ontwikkeling. Ouweneel vindt dat hij in zijn jonge jaren veel te verstandelijk bezig was. De laatste tijd legt hij juist veel meer nadruk op het gevoel. Dat gaat samen met een grote openheid voor de charismatische beweging met tongentaal en gebedsgenezing.

Via zijn nieuwste boeken werpt de voorganger uit de Vergadering van Gelovigen zich zelfs op als een enthousiast pleitbezorger van het genezingswerk van een omstrede voorganger uit Nigeria. Een zekere T.B. Joshua (hij ziet zichzelf als profeet) belegt vele diensten waarin hij zieken 'geneest'. Ouweneel kwam onder de indruk van de berichtgeving, reisde zelf af naar Nigeria, zag met eigen ogen wat er gebeurde en schreef, diep onder de indruk als hij was, een boek over ziekte en (gebeds)genezing. *Geneest de zieken!* en ook het vervolg, *Meer Geest in de gemeenten*, heeft dan ook een heel sterke persoonlijke lading.

In *Dossier T.B. Joshua* – dat totstandkwam na diepgaand onderzoek – typeert Van der Ven voorganger Joshua als een prediker met een horizontaal welvaartsevangelie en een genezingsbediening die occulte trekken heeft. Joshua laat zich op een haast ziekelijke wijze vereren en lijkt aan grootheidswaan te lijden, stelt Van der Ven. Het heeft iets aangrijpends dat Ouweneel zich juist door deze genezer op sleeptouw heeft laten nemen in zijn zoektocht naar de bijzondere gaven van de Heilige Geest.

Enkele belangrijke stellingen van Ouweneel zijn dat er in de Schrift geen voorbeeld te vinden is van een gelovige die zijn ziekte blijvend als een geloofsbeproeving van God had te accepteren. Christenen hoeven in zijn ogen dus niet blijvend ziek te zijn. Ze hoeven daarin zeker niet te berusten, maar mogen reke-

nen op genezing. Ouweneel rekt dan ook grondig af met Zondag 10 van de Heidelbergse Catechismus en gebruikt daarvoor denigrerende woorden. Hij spreekt over een 'onbijbelse middeleeuwse berustingsleer' en trekt zelfs parallellen met heidendom en islam. Aangrijpend om de doorleefde taal van Gods volk zo weg te schuiven!

Belezen als Ouweneel is, komt hij met tal van argumenten om gebedsgenezing te aanvaarden. Nu hebben er onlangs verschillende artikelen over dit onderwerp in dit blad gestaan, zodat we op veel argumenten van Ouweneel niet meer hoeven in te gaan. De vele bijbelteksten die hij aanhaalt, geven op zichzelf natuurlijk stof tot nadenken. Tegelijkertijd valt op dat Ouweneel deze teksten soms totaal anders leest dan wij. Als de Heere Jezus zegt dat Hij gekomen is om voor de gevangenen vrijheid uit te roepen, dan ziet dat volgens Ouweneel op bevrijdingspastoraat, terwijl onze kanttekeningen, en wij met hen, deze tekst geestelijk verstaan. We moeten daarom vaststellen dat er een grote kloof bestaat tussen Ouweneels uitleg van de Schrift en de reformatorische. Hij is zichzelf dat ook wel bewust.

Uit *Meer Geest in de gemeenten* blijkt opnieuw dat Ouweneel heel ver van ons af staat. Een zin als 'zij schreven hun zonden op een stuk papier en maakten zaken met de Heer in orde' bewijst dat. En de zinnen: 'Ik kende dus de vergeving voordat ik de volle ernst van de zonde kende. Volgens sommige dominees kan dat helemaal niet, maar daar trekt God Zich gelukkig niets van aan' stuiten ronduit tegen de borst. Ouweneel vertelt in den lande graag dat hij tijdens bijbelavonden veel reformatorisch gezinden onder zijn gehoor heeft. Maar die horen beslist geen reformatorische, maar al jaren een zuiver evangelische en nu ook charismatische boodschap.

Dr. J. Hoek, Hoop op God; eschatologische verwachting. Uitg. Boekencentrum, Zoetermeer, 2004. 344 blz.; € 24,90.

Tallose boeken zijn er reeds verschenen over de toekomstverwachting. Bekend en bruikbaar is nog altijd het drieluik van de gereformeerde theoloog dr. K. Dijk. Berucht werden de boeken van Hal Lindsey, die precies wist te vertellen wat er in de toekomst gebeuren zou. Dergelijke fantasievolle toekomstplaatjes blijken altijd weer mensen te boeien, ook in reformatorische kring. Dat gebeurt ook door middel van populaire romanseries als die van de Amerikaanse schrijvers LaHaye en Jenkins. LaHaye heeft een theologische rechtvaardiging van zijn standpunt gegeven. In *De Here tegemoet* (Uitg. Het Zoeklicht, Doorn) wil hij bewijzen dat de christenen ten hemel worden opgenomen voordat de periode van de grote verdrukking aanbreekt. De gemeente – volgens hem alle gelovigen sinds Pinksteren – zal zeven jaar in de hemel verblijven om er de bruiloft van het Lam te vieren. Niet zo lang geleden heeft de christelijke gereformeer-

de predikant dr. D. Visser in een uitvoerige studie aangetoond dat het in 1 Thessalonicensen 4:13-18 helemaal niet gaat over een voortijdige opname in de hemel van de gemeente, maar over de opname van de hele Kerk bij de wederkomst. Het zal duidelijk zijn dat we ons in het geheel niet kunnen vinden in LaHayes wijze van bijbellezen. Door het aan elkaar knopen van series bijbelteksten en door tot het uiterste vast te houden aan een strikt letterlijke uitleg van profetieën en het boek Openbaring krijgen we de meest wonderlijke toekomstplaatjes. Mede daarom kunnen we ook romans als die van LaHaye en Alcorn beter laten liggen. Er is zoveel beters te lezen.

Van veel meer evenwicht getuigt het boek *Hoop op God* van de hervormde predikant dr. J. Hoek. Op een nuchtere wijze plaatst hij kanttekeningen bij het consequent letterlijk toepassen van de bijbelse profetie (blz. 103-104). Aan de andere kant signaleert hij dat de kanttekeningen bij de Statenvertaling hun geestelijke uitleg van de profetie soms doorbreken door elementen letterlijk te verstaan. Ook onze vaders vonden de bijbelteksten over de toekomst niet altijd gemakkelijk. Dan mogen wij wel helemaal bescheiden zijn.

Op een aangrijpende wijze begint dr. Hoek onze cultuur te tekenen. Hij schrijft: 'Het verleden interesseert mensen niet meer, alleen het heden is belangrijk, de toekomst is onzeker en maakt bang. Hoevele kerkmensen leven in feite niet zo?' Hoek stelt daar geen ongefundeerd positieve toekomstverwachting tegenover. Aangrijpend is de volgende passage: 'De voortgang van de tijd staat in het laatste der dagen vooral in het teken van toenemende polarisatie. Gods geduld brengt met zich mee dat Hij toelaat dat de mens kwaad doet op aarde en wel in huiveringwekkende mate'. Deze pessimistische visie op de voortgang van de geschiedenis heeft bijbelse papieren, schrijft hij met een beroep op Openbaring 22:11.

Dr. Hoek stelt vele belangwekkende en ingrijpende onderwerpen op een voorzich-

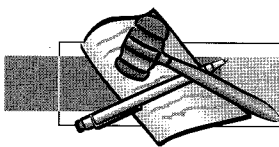
tige en doordachte aan de orde, zoals de wijze waarop we het boek Openbaring lezen, de onsterfelijkheid van de ziel, het sterven in bijbels licht, het laatste oordeel, de eeuwige straf en de eeuwige heerlijkheid. Het treft ons dat Hoek de profetie van het nieuwe verbond uit Jeremia 31 betreft op het Joodse volk. In de lijn van Hebreëen 8 denken we liever aan het verbondsvolk van de nieuwe dag, de uitverkoren gemeente uit Joden en heidenen die voor rekening ligt van de Middelaar van het Nieuwe Testament. Niet iedereen zal het dr. Hoek nazeggen dat het Joodse volk telkens weer klappen moet opvangen 'vanwege de verbondenheid met de levende God'.

Dr. Hoek heeft veel materiaal verzameld en citeert met grote regelmaat. Daardoor is het niet eenvoudig de lijn van zijn betoog vast te houden. Twee eerdere boeken over de toekomstverwachting van zijn hand zijn eenvoudiger. Bovendien komt het vele citeren soms in mindering op een zelfstandige exegese van bijbelteksten die juist bij het spreken over de toekomst zo wenselijk is.

Theologisch zijn er vragen te stellen bij het boek van Hoek. Dat het diepste wat we van God kunnen zeggen is dat Hij liefde is, gaat ver. Gods deugden zijn toch één? De uitdrukking dat Christus Zich heeft 'geïdentificeerd met ons, zondaren' doet denken aan moderne theologische opvattingen over de verzoening en is tegelijkertijd heel algemeen. Verwacht dr. Hoek niet teveel van de mens als hij schrijft dat het de hoogste tijd is onze hoop radicaal op God te vestigen (blz. 19) en dat voor de verzoening met God de 'uitgestoken hand gedrukt moet worden' (blz. 153)? Hoek memoreert in het laatste hoofdstuk van het boek dat de verdrukking van de kerk vaak gepaard ging met een 'diep besef van vreemdelingschap' en een 'intens verlangen naar de wederkomst van Christus'. Deze spiegel wordt ons vanuit het boek op een indringende wijze voorgehouden.

Middelburg,

ds. J.M.D. de Heer

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

te Aagtekerke:
ds. G.J.N. Moens te Goes;
te Bodegraven:
ds. A.A. Brugge te Scherpenisse;
te Borssele:
ds. D. de Wit te Nieuw-Beijerland;
te Nieuwdorp:
ds. B. van der Heiden te Alblasserdam;
te Oudemirdum:
ds. A. Vermeij te Elspeet.

Bedankt:

voor Goudswaard:
ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam.
voor Groningen:
ds. B. van der Heiden te Alblasserdam.

MUTATIE

KERKELIJK JAARBOEK 2004

Pag. 150, gemeente GENEMUIDEN.

De nieuwe koster is: G.W. Kloosterman,
Prikker 37, 8281 NB Genemuiden, tel.
038-3858709.

VERSLAG HERDENKINGSDIENST DS. A.B. VAN DER HEIDEN T.G.V. DIENS 25-JARIG AMBTSJUBILEUM OP 30 SEPTEMBER 2004 IN BENT- HUIZEN

Na een inleidend woord, waarin teruggezien werd op de afgelopen 25 jaar, was het verlangen van de dominee om vanavond alleen in God te eindigen, Die deze afgelopen periode uit- en doorhielp.

Ds. Van der Heiden sprak vanuit 2 Korinthe 4 vers 1 "Daarom dewijl wij deze bediening hebben, naar de barmhartigheid die ons geschied is".

We werden bepaald bij de Evangeliebediening. Deze is ten eerste vrucht van Gods barmhartigheid en ten tweede dient de Evangeliebediening tot verheerlijking Gods en tot zaligheid van zondaren.

In deze 2e brief aan de Korinthiërs verdedigt Paulus zich tegen allerlei zaken. Men tracht zijn heilige bediening verachtelijk te maken en ook de leer die hij door Gods genade brengen mag is in het geding. Dan gaat de apostel niet zichzelf verdedigen, maar het is een verdediging van de heilige bediening, zoals de Heere die hem heeft toebetrouwd. Deze bediening is de bediening der verzoening. Dat is het meest wezenlijke van heel de heilige dienst. Een bediening die hem gegeven is "naar de barmhartigheid die hem geschied is", zo zegt de tekst. Want God heeft in Zijn eeuwige onbevattelijke liefde naar Paulus omgezien, toen Paulus dood was in zonden en misdaden. Toen Paulus als een bittere vijand de gemeente Gods vervolgde, heeft God hem bemind met een liefde die ontspringt uit Gods verkiezend welbehagen.

Daarom brak er een ogenblik aan dat God hem levend gemaakt heeft. Toen heeft de apostel op de weg naar Damaskus zijn grote nood en eigen verlorenheid ingeleefd. In die nood en verlorenheid heeft hij moeten leren dat al zijn werken tekort schoten. Maar in die nood heeft de Heere het licht doen opgaan in zijn leven. Paulus spreekt hiervan in het 6e vers van ons teksthoofdstuk. God moet op hem toornen, maar de apostel mag spreken van het aangezicht van Jezus Christus. Dat is een eeuwig wonder: Christus is verheerlijkt geworden. Dat is het grote heilgeheim. Dat leerde Paulus in zijn leven kennen. Buiten Christus is God immers een verterend vuur en een eeuwige gloed bij wie de zondaar niet wonen kan. Alleen in het aangezicht van de Heere Jezus Christus kunnen we voor God bestaan. Alleen in Zijn genoegzame offer worden Gods volmaaktheden verheerlijkt en is zaligheid voor een verloren zondaar bereid. Dat is in het leven van de apostel werkelijkheid geworden. Daar ligt ook de kracht van zijn bediening. Paulus heeft geleerd alles wat vroeger zijn roem en rijkdom was, schade en drek te achten om de uitnemendheid van de kennis van Christus. Hij is het middelpunt van het heil, in Wie God verheerlijkt wordt en in Wie God verloren zondaren alleen kan ontmoeten. God heeft een welgevallen gehad in het kruis van Christus. Daarom wil de apostel geen

ander fundament leggen dan Christus en Dien gekruisigd. Er staat in de tekst "zo vertragen we niet" en zo is het ook mijn begeerte na 25 jaar om met Gods hulp niet te vertragen in het uitdragen van die ene Naam, Die onder de mensen gegeven is, door Welke wij moeten zalig worden.

De apostel zegt: "Het zij verre van mij, dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onze Heere Jezus Christus". Want in dat kruis wordt God verheerlijkt en worden zondaren zalig. Als we iets van de kracht van die liefde hebben geproefd, verdwijnt alle glans van de wereld.

De apostel draagt deze schat van het eeuwig Evangelie in een aarden vat. Het gaat niet om een Evangeliedienaar, het gaat niet om mij, maar om de verheerlijking van Zijn Naam. Als ik op mijn ambtsbediening mag terugzien, dan was het ver beneden de maat. Maar ik mag toch ook zeggen dat het leven van Christus in mijn leven is geopenbaard.

De tweede gedachte: ter verheerlijking Gods en tot zaligheid van zondaren. Het gehele leven van Paulus staat in het teken van sterven en ondergaan, zoals dit ook in het vervolg van ons teksthoofdstuk beschreven wordt. Maar dat is het niet alleen, want er staat bij "om Jezus' wil, opdat ook het leven van Jezus in ons sterfelijk lichaam geopenbaard worden". Opdat zijn roem alleen zou zijn in de gekruisigde Christus. Waarom moest Paulus nu een weg van strijd en beproeving gaan, van neer geworpen worden in de dood? Ook daarom opdat nu zijn prediking tot vertroosting en stichting van de gemeente zou zijn. De apostel spreekt in het 15e vers van vermenigvuldigende genade. Die genade is in Paulus' leven vermenigvuldigd, maar ook in zijn ambtsbediening.

Het is de lust van ds. Van der Heiden geweest, om die genade in Christus Jezus te prediken. Er mogen getuigen zijn dat deze arbeid niet ijdel geweest is in de Heere. Dan krijgt alleen God de eer. Het is zijn innig verlangen dat door zijn arbeid God verheerlijkt zal worden. De vrucht is dan de dankzegging ter verheerlijking Gods (vers 15). Dan eindigt het nooit in de mens of in de Evangeliedienaar. Dan mogen we eindigen in de trouw van de God des Verbonds, Die nooit beschaamd heeft. "Och, of nu al wat in mij is Hem preez".

Na de dienst werden enkele toespraken gehouden.

Ds. B. van der Heiden sprak namens de familie, ds. Golverdingen namens de classis Gouda en de particuliere synode Noord-West. Ds. Van Gelder sprak namens de predikanten van de Gereformeerde Gemeenten en ouderling Leune namens de kerkenraad en de gemeente van Benthuizen.

Ouderling Leune liet ds. Van der Heiden toezingen uit Psalm 74:12 en 15. "Gij evenwel, Gij blijft dezelfde, o Heer" en "Hoe menigmaal hebt G'ons Uw gunst betoogd".

D. van Wijngaarden

VERSLAG VERGADERING CLASSIS THOLEN OP 20 SEPTEMBER 2004 TE NIEUWERKERK

De vergadering wordt geopend door de roepende kerk van Dirksland door ds. A.A. Brugge. Hij verzoekt te zingen Ps. 60 : 7, leest Jeremia 31 : 15-20 en gaat voor in gebed. Na een woord van welkom tot de afgevaardigden en verdere belangstellenden memoreert ds. Brugge de volgende gebeurtenissen:

Overleden: C. v.d. Jagt, 90 jaar, oud-ouderling van de gemeente Tholen, J.C. Melse, 85 jaar, oud-diaken van de gemeente Tholen. J.C. de Heer, oud-diaken en oud-ouderling van de gemeente Tholen. Oud-diaken A.S. Flikweert van Nieuwerkerk, 89 jaar, oud-ouderling B. Stander van de gemeente Oude Tonge, 89 jaar.

Jubilea: C.J. Kot te Tholen, was 30 jaar ambtsdrager, waarvan 18 jaar diaken en 12 jaar ouderling. J.P. Geluk te Tholen, 40 jaar ambtsdrager, waarvan 1 jaar diaken en 39 jaar ouderling. Na 33 jaar legde ouderling A.H. ten Hove van Dirksland het ambt neer. Een Koninklijke onderscheiding viel ten deel aan J.P. van Rossum en aan A.H. ten Hove, beiden te Dirksland.

De gemeente van St. Annaland herdacht op 11 juni 2004 haar 150-jarig bestaan. In een herdenkingsdienst ging voor de consultant van de gemeente, ds. A.A. Brugge, met een prediking over Pred. 11 : 1.

De gemeente van Tholen nam haar van Oeckelen-orgel in gebruik op 2 april j.l. Vervolgens sprak ds. Brugge een openingswoord n.a.v. het gelezen Schriftgedeelte.

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: ds. C. de Jongste, preses; ouderling B. Both, scriba; ds. A.A. Brugge en ouderling C. Grootenboer, assessoren en ouderling M. v.d. Berge, quaestor.

De notulen van de vergadering, gehouden op woensdag 14 januari 2004, worden onder dankzegging aan de scriba, goedgekeurd.

Ingekomen: o.a. rapport 2003 uitgebracht aan de Financiële Commissie en de Redactionele Commissie Kerkelijk Nieuws der Gereformeerde Gemeenten Classes Goes en Tholen. Dit rapport wordt goedgekeurd.

Hierna volgt bespreking kerkvisitatie. De kerkvisitatie is dit jaar gedaan in de gemeenten Dinteloord, Nieuwerkerk, Oosterland, Poortvliet, Scherpenisse, St. Annaland, St. Philipsland en Tholen. Naast de classispredikanten werd de visitatie gedaan door de ouderlingen M. v.d. Berge, B. Both en G.D. Roeland.

Een der gemeenten vraagt om hulp bij de Schriftelijke Bijbel Cursus. Dit voorstel wordt niet overgenomen.

Rondvraag: Van de rondvraag wordt door geen der afgevaardigden gebruik gemaakt. Als roepende kerk wordt de gemeente van Herkingen aangewezen, die de classis zal samenroepen op D.V. woensdag 19 januari 2005 te Nieuwerkerk. Aanvang 19.30 uur. Sluiting: Op verzoek van de preses eindigt

ouderling C. Grootenboer van de roepende kerk met dankgebed, nadat op zijn verzoek nog is gezongen Ps. 25 : 2.

Namens het moderamen, B. Both, scriba

VERSLAG VERGADERING CLASSIS ROTTERDAM OP 8 OKTOBER 2004 TE ROTTERDAM-CENTRUM

Opening

De vergadering wordt namens de roepende kerk van Rotterdam-IJsselmonde door ds. W. Silfhout geopend. Hij heet alle afgevaardigden en belangstellenden hartelijk welkom, in het bijzonder ds. L. Terlouw die voor het eerst als predikant van de gemeente Barendrecht (voorheen Rotterdam-Zuid) aanwezig is. Niet alleen de gemeente Barendrecht is verblijd maar ook wij als classis! Vervolgens laat hij Psalm 89 : 7 zingen, leest Psalm 89 vers 1-19 en gaat voor in gebed. Dan staat hij stil bij enkele bijzonderheden sinds de vorige classisvergadering.

Op 30 juni 2004 was diaken L.J. van Bale, van Capelle a/d IJssel-Mw, en op 8 september 2004 ook ouderling J.W. Platschorre, van Spijkenisse 50 jaar getrouwd. De heer H. Groenenweg was op 1 aug. 2004 40 jaar organist van de gemeente Hellevoetsluis. Ds. A. Moerkerken ontving de onderscheiding van Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Ook ouderling B. Agteresch kreeg deze onderscheiding. Diaken A.A. Oudshoorn en oud-ouderling W. Kik werden beiden lid van deze Orde. Preses feliciteert allen hartelijk en wenst voor het toekomstige de zegen des Heeren toe.

Ouderling J.A. Don heeft om gezondheidsredenen moeten bedanken als ouderling van de gemeente Vlaardingen. Hem wordt in alle moeite en zorgen de ondersteuning des Heeren toegewenst. Vervolgens staat preses kort stil bij het eerste gedeelte van vers 16 van het voorgelezen bijbelgedeelte, "Welgelukzalig is het volk, hetwelk het geklank kent: o HEERE!" Dat we als ambt-drager onszelf niet zouden vergeten maar ook dat geklank mogen kennen.

Moderamen

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: ds. W. Silfhout, preses; ds. L. Terlouw, 1e assessor; ouderling L. Jumelet, 2e assessor; ouderling A. Kalkman, quaestor; ouderling K. Bel, scriba en als adviseur ds. A. Moerkerken.

Notulen

De notulen van de classisvergadering van 13 augustus 2004 worden vastgesteld.

Ingekomen stukken

Er is bericht door de kerkenraad van de gemeente Vlaardingen dat de Ned. Hervormde predikant tot nu toe geen weeksluiking houdt in "Uitzicht". Er wordt opgemerkt dat inmiddels de Raad van Toezicht heeft ingestemd met participatie in "Uitzicht" van de Hervormde PKN-gemeente in Vlaardingen. Dat zal o.a. tot uiting komen in het houden van de weeksluikingen en de samenstelling van de

cliëntenraad. Ook zal de Hervormde gemeente in de PKN in "Uitzicht" het Heilig Avondmaal bedienen voor de eigen leden. Deze ontwikkelingen geven de nodige zorg. De keuze was echter: óf de achterban verbreden, óf "Uitzicht" sluiten. Door het bestuur en de Raad van Toezicht is besloten voor de eerste optie.

Er is een mededeling van de kerkenraad van de gemeente Barendrecht dat de gemeente is verhuisd van Rotterdam-Zuid naar Barendrecht en nu tijdelijk kerkt in het gebouw van de Chr. Geref. kerk te Barendrecht.

Uitgaande stukken

De classis Dordrecht, Gouda en Ridderkerk zijn bedankt voor een aantal hulpconsulent-schappen.

Classicale Evangelisatie Rotterdam

Ouderling M.J. de Vries wordt gevraagd namens de voorbereidingscommissie een toelichting te geven op de stand van zaken. Hij doet de volgende mededelingen:

• Inrichting pand

Zowel van de vertegenwoordigers van de Oud Gereformeerde Gemeente als van een pensioenfonds is meubilair ontvangen. Het geheel bestaat nu uit 160 stoelen en tafels, een kansel, een aantal bureaus, conferentietafel met stoelen, scheidingswanden e.d. Alles verkeert in goede staat.

• Aankoop pand

Overdracht van het pand Gouwstraat is gepland voor 1 november 2004. De O.G. Gemeente wil nog een laatste kerkdienst in het pand beleggen en de Bijbel sluiten.

• Classis Ridderkerk

De Ridderkerkse commissie is na de vorige classisvergadering van Rotterdam op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen in Rotterdam. Ook is dezelfde informatie naar de classis Ridderkerk gezonden en op de septembervergadering in Ridderkerk besproken.

De Ridderkerkse commissie heeft laten weten dat de classis welwillend kennis heeft genomen van de toegezonden informatie. Er is afgesproken om de Ridderkerkse commissie regelmatig te informeren over de voortgang van het werk.

• Deputaatschap Evangelisatie

Het deputaatschap voor Evangelisatie heeft begin september jl. vergaderd en is eveneens akkoord gegaan met de aankoop van het pand aan de Gouwstraat. Het deputaatschap heeft zich uitgesproken dat het de kosten van een evangelist zal dragen. De begroting van het deputaatschap laat dit echter vooralsnog niet toe.

In samenwerking met het deputaatschap zijn mede de evangelisten Baan, Van den Bogaart en van Drunen bezig om ten aanzien van de inrichting van het pand advies te geven vanuit evangelisatie-oogpunt.

• Publiciteit

In de volgende "Evangelist" komt een uitvoerig artikel over het Rotterdamse project. Ook zal de commissie kopij samenstellen voor de kerkbodes in onze classis en dit eveneens aanbieden aan de kerkbodes in de classis Ridderkerk. Ook op deze wijze trachten we het Rotterdamse project meer

aandacht te geven en zowel het draagvlak te vergroten als de draagkracht te laten toenemen.

• Stichting

Over het genomen besluit in de vorige classisvergadering wordt medegedeeld dat ouderling J. Heijboer geen zitting kon nemen in het bestuur van de stichting vanwege drukke werkzaamheden. Ouderling H.T. Groenendijk heeft als secundus ingestemd met zijn benoeming in het bestuur van de stichting. Tevens is er overleg geweest met het deputaatschap Evangelisatie over de deelname in het bestuur door het deputaatschap.

• De voorbereidingscommissie verzoekt de classis om:

1. Zich uit te spreken dat de stichting een kerkelijke stichting is, dat de oprichter de classis Rotterdam is en dat voor de oprichting volmacht wordt gegeven aan de twee aangestelde bestuurders om namens de classis de oprichtingshandelingen te verrichten.
2. Als extra bestuurders die zitting nemen in de stichting naast de twee aangestelde bestuurders, worden voorgedragen ter benoeming de ouderlingen L. van Welie en G. van Breugel (een vijfde bestuurder t.z.t. vanuit het deputaatschap benoemen).
3. De statuten van de stichting bepalen dat de deelnemende classes schriftelijk goedkeuring moeten verlenen tot aankoop van registergoederen. Deze schriftelijke toestemming vraagt de stichting aan de vergadering.

Na bespreking kan de classis zich geheel vinden in deze voorstellen. Preses zegt de voorbereidingscommissie hartelijk dank en spreekt zijn dankbaarheid uit over de ontwikkelingen.

Rondvraag

Een afgevaardigde vraagt of het iets nieuws is dat er ook mannelijke **doopleden** bij een proefpreek en tijdens een classicaal examen aanwezig zijn. Adviseur ds. A. Moerkerken geeft aan dat dit onder ons gebruikelijk en/of geen probleem is.

Een andere gemeente is bezorgd over de ontwikkelingen in het bejaardenhuis "Uitzicht" te Vlaardingen. Kunnen wij als classis daar nog iets aan doen? De Raad van Toezicht heeft nu ingestemd met deze ontwikkelingen. Het was een keus: sluiten of verbreden. Het is voor de classis moeilijk om hier iets aan te doen, temeer omdat vanouds dit een huis is waar ook de Chr. Geref. Kerk in participeert.

De gemeente Barendrecht vraagt de classis toestemming om ook buiten de classis Rotterdam geld te werven voor haar nieuwbouw. De classis gaat akkoord.

Aanwijzen roepende kerk

De gemeente Rotterdam-Zuidwijk is de roepende kerk. De volgende vergadering is D.V. vrijdagavond 14 januari 2005. De daaropvolgende D.V. 22 april 2005.

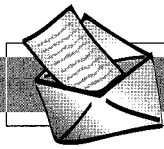
Sluiking

Preses dankt allen voor hun bijdrage om deze classisvergadering ordelijk te doen

verlopen. Hij wenst dat een ieder het geklank moge kennen waarvan hij bij de opening van de vergadering gewaagde. Welgelukzalig is toch degene die dit geklank kent. Het kostersechtpaar wordt voor de goede zorgen bedankt. Hij vraagt

ouderling Jumelet met dankgebed te eindigen. Deze laat eerst nog zingen Psalm 119 vers 45 en eindigt met gebed. Hierna sluit preses de vergadering.

Capelle aan den IJssel K. Bel, scriba

Berichten

ZANGAVONDEN Maassluis

D.V. zaterdag **11 december a.s.** organiseert de jeugdbond een Adventzangavond in de Grote Kerk te Maassluis. Hieraan werken mee: Seba gemengd- en meisjeskoor te Krimpen a/d IJssel en het Dirkslands mannenkoor. Diverse instrumentalisten en veel ruimte voor samenzang. Appèlwoord door ds. P. Mulder. De leiding berust bij dhr. J.H. Mauritz. Aanvang: 19.45 uur. Collecte t.b.v. het jeugdwerk.

Bodegraven

In de Bethelkerk van de Geref. Gemeente te Bodegraven, Dronensingel 2, wordt D.V. zaterdag **11 december a.s.** een adventszangavond gehouden waaraan medewerking verlenen: Chr. Ensemble Filomusica, Ichthuskoor uit Boskoop, gemengd koor "Deo Favente" en jeugdkoor "De Regenboog" uit Bodegraven. De avond staat onder leiding van ouderling J.M. Commelin en begint om half acht. Er zal een collecte worden gehouden voor het kinderevangelisatiewerk te Bodegraven.

Tiel

De jaarlijkse Kerst-evangelisatiezangavond in de St. Maartenskerk te Tiel zal plaatsvinden op D.V. zaterdag **11 december a.s.** Medewerkenden zijn: mannenkoor "Rehoboth" uit Geldermalsen en enkele instrumentalisten.

Naast koor/solozang is er ook veel samenzang en soli voor orgel en trompet/orgel. Oud-evangelist L. Versteeg hoopt de avond te openen en te sluiten en tevens een meditatie uit te spreken. Aanvang: 19.30 uur.

PROMOTIE

Wij delen u met blijdschap mee, dat ons lid broeder D. Kroneman, vanuit onze gemeente uitgezonden als vertaalconsulent voor de Zending van de Geref. Gemeenten in Papoea, op 22 november 2004 zijn proefschrift "The LORD is My Shepherd" met goed gevolg heeft verdedigd aan de Vrije Universiteit te Amsterdam.

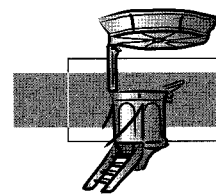
Het proefschrift gaat over het vertalen van Bijbelse beeldspraak in Papoea-talen, met bijzondere aandacht voor het vertalen van een herdermetafoor in de Una-taal. De kerkenraad wil de doctor en zijn gezin van harte feliciteren, met de wens en bede dat de HEERE deze dissertatie zal willen zege-

nen en gebruiken tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk.

Namens de kerkenraad van de Geref. Gemeente te Utrecht, R.H. Maasse, scriba.

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

Op 19 november jl. werd dhr. D. van den Noort, lid van onze gemeente, benoemd tot ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

Predikbeurten

ZONDAG 5 DECEMBER 2004

Aagtekerke 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. Tanis; Alblisserdam 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Almelo 14.30 uur ds. Meeuse; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Amsterdam-Noord (Melkweg 16) 19.00 uur ds. Neele; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. Meeuse; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Barendrecht (in CGK; Voordijk 252) 13.30 en 19.00 uur ds. Terlouw; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 19.00 uur ds. J. Karels; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 14.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Bodegraven 10.00 uur ds. Bac; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur leesdienst; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 19.15 uur ds. Zippro; Den Helder 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Deventer 15.00 uur stud. Van Manen; Dordrecht (Pauluskerk, Nassauweg) 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. Hoogerland; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 12.00 en 19.00 uur leesdienst; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 18.00 uur ds. Tuinier; Enschede 10.00 uur ds. J. Karels en 15.00 uur ds. Schreuder; Enter 19.00

Hij ontving deze eervolle onderscheiding voor zijn niet aflatende ijver voor de Stichting Kom Over en Help. Gedurende 25 jaar gaf hij hieraan zijn krachten, waarvan de laatste 14 jaar als voorzitter. De Heere geve hem nog gezondheid en lust om dit werk te mogen voortzetten.

Kerkenraad Geref. Gemeente te Kampen.

INGEBRUIKNEMING ORGEL RIJSSEN-NOORD

De Geref. Gemeente te Rijssen-N hoopt op D.V. vrijdag **10 december a.s.** haar nieuwe kerkorgel in gebruik te nemen. In een bijzondere bijeenkomst zal het nieuwe Van Eeken-orgel gepresenteerd worden. Aanvang: 19.30 uur. Ds. C.A. van Dieren hoopt in het eerste deel van de avond een meditatieve overdenking te houden. De bijeenkomst zal afgewisseld worden met orgelbespeeling en samenzang. Daarna zal orgeladviseur prof. Harold Vogel het orgel nader toelichten en het in alle toonaarden laten horen. De avond zal met samenzang worden afgesloten.

uur ds. Kattenberg; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Hakvoort; Goes 9.30 en 14.00 uur leesdienst en 18.00 uur ds. Moens; Gorinchem 14.30 uur ds. M. Karens; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's Gravenpolder 9.30 uur en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 19.00 uur ds. Silfhout; Hilversum 10.00 en 16.00 uur stud. Van Belzen; Hoofddorp 19.00 uur ds. Van der Net; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Kleppe; Kapelle-Biezeling 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Krabbendijke 9.30 en 14.00 uur leesdienst en 18.00 uur ds. Verschuure; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.00 uur ds. De Jongste; Leerdam 15.30 uur ds. P. Mulder; Leiderdorp 10.00 en 16.30 uur ds. Van Ekeveld; Lisse 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Meliskerke 14.30 uur ds. Van Gelder; Middelburg-Centrum 9.30 (H.A.), 14.30 en 18.30 uur ds. De Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. Gunst; Mijdrecht 19.00 uur ds. Visscher; Nieuw Beijerland 9.30 en

18.00 uur ds. De Wit; Nieuwdorp 14.30 uur ds. Tanis; Nieuwer ter Aa 19.00 uur stud. Van Belzen; Nieuwerkerk Zld 9.00 en 15.30 uur leesdienst; Nisse 14.30 uur ds. Schipper; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. Schot; Oosterend-Textel 10.00 en 18.00 uur ds. Van Dijk; Oostkapelle 18.30 uur ds. Vreugdenhil; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen; Oudemirdum 19.00 uur ds. Kleppe; Poortugaal 9.30 uur ds. Moerkerken en 16.30 uur ds. Baaijens; Puttershoek 10.00 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Rhenen (kerk: Kon. Elisabethplantsoen) 12.00 en 19.00 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 14.30 uur ds. De Wit; Ridderkerk-Slikkerveer 15.00 uur ds. W.J. Karels; Rijssen-Noord 9.30 uur en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur stud. Van Manen; Rijssen-Zuid 9.30 uur en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 19.00 uur ds. Clements; Rotterdam-Centrum 10.00 uur ds. Baaijens en 16.30 uur ds. Paul; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. Van Krimpen; Scherpenisse 9.30 uur en 18.30 uur ds. Brugge en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. P. Blok; Scheveningen 10.00 en 17.00 uur ds. Zippro; Soest 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. Visscher; Stad a/h Haringvliet 10.00 uur ds. Terlouw en 15.00 uur ds. C. Harinck; Stolwijk 10.00 uur ds. Paul; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00, 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 15.00 uur ds. W. Harinck; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Bakker; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 15.00 uur ds. F. Mulder; Vlaardingen 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. Verweij; Yerseke 9.30 uur en 18.00 uur ds. Verweij en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Zoetermeer 10.00 en 16.30 uur ds. Boogaard; Zwijndrecht 18.30 uur ds. De Jongste; Zwolle 15.00 uur ds. L. Blok.

DINSDAG 7 DECEMBER 2004

Haarlem 19.30 uur ds. Van der Net; Naaldwijk 19.45 uur ds. Verweij; Oud Beijerland 19.30 uur ds. Van Krimpen (Bijbellezing); Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Schipper; Sprang Capelle 19.30 uur ds. Mondria; Vlaardingen 19.30 uur ds. Van Eckeveld.

WOENSDAG 8 DECEMBER 2004

Amsterdam-Noord (Melkweg 16) 19.30 uur ds. Kleppe; Brakel 19.30 uur ds. Melis; Dinteloord 19.30 uur stud. Van Manen; Hilversum 19.45 uur ds. F. Mulder; Melissant 19.30 uur ds. Tanis; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. Silfhout; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. Schreuder; Sint Philipsland 19.30 uur ds. Van Aalst; Stolwijk 19.30 uur ds. Meeuse; Zwijndrecht 19.30 uur ds. Neele.

DONDERDAG 9 DECEMBER 2004

Bodegraven 19.30 uur ds. De Wit; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. Silfhout (Bijbellezing); Krimpen a/d IJssel 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Leerdam 19.30 uur ds. Van Krimpen; Middelharnis 19.30 uur ds. Moens; Nijkerk 19.30 uur ds. Mondria; Oosterland 19.30 uur ds. De Heer; Poortvliet 19.30 uur ds. Schipper; Puttershoek 19.30 uur ds. F. Mulder; Stad a/h Haringvliet 19.30 uur ds. Brugge; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. Schot.

VRIJDAG 10 DECEMBER 2004

Klaaswaal 14.15 uur ds. Van Aalst (huw.bev.); Krabbendijke 14.30 uur ds. Verschuure (huw.bev.); Moerkapelle 15.00 uur ds. Paul (huw. bev.).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist G. Baan; kerkgebouw 't

Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; kerkgebouw Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur.

U bent hartelijk welkom in onze evangelisatiepost van dinsdag t/m zaterdag tussen 10.00 - 16.00 uur!

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Vacant; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur. Zondag 5 november: 9.30 en 16.00 uur evang. G. van de Breevaart.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; Prot. Kerk, Oude Barreellei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. van den Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur.

U bent hartelijk welkom in de BIJBEL-winkel van dinsdag t/m zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Advertenties

**AMBACHTELIJK,
NATUURLIJK**

KROON
NATUURSTEEEN

VLOEREN - TRAPPEN - GEVELS
Energieweg 8c • 4231 DJ Meerkerk
Tel. +31(0)183-354225 • Fax +31(0)183-354375
www.kroonnatuursteen.nl • email: info@kroonnatuursteen.nl
openingstijden showroom: di-vr: 09.30-17.00 uur, za 09.30-15.00 uur

*Orgelmakerij
Boogaard*

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSEN
Telefoon 0548-521637
Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

Uitgesneden teksten div. modellen
G. v.d. Dikkenberg, Munnikenweg 11,
3905 MD Veenendaal, tel. 0318-540252

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM

Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 48 26 14 - Fax (0187) 48 45 20

"Die God is onze zaligheid"
Psalm 68

Voor ons onverwacht is door de HEERE van ons weggenomen onze lieve vader,
schoonvader, groot- en overgrootvader

Gerardus Stuivenberg

weduwnaar van Josina Victoria Gielen

in de leeftijd van 84 jaar.

Zeist: S. Stolk-Stuivenberg
B. Stolk
Baarn: J.H. Stuivenberg (*in herinnering*)
P.M. Stuivenberg-Elbers
Baarn: J.V. Smit-Stuivenberg
J.M. Smit
Sliedrecht: M.J. van der Vlies-Stuivenberg
G.A. van der Vlies
Huizen: J. Stuivenberg
H. Stuivenberg-Westland
Dordrecht: J. van der Vlies-Stuivenberg
J.A. van der Vlies
Bunschoten: G. Stuivenberg
W.M. Stuivenberg-van Halteren
Bunschoten: S. Stuivenberg
F.W. Stuivenberg-Duijst
Klein- en achterkleinkinderen

24 november 2004

zorgcentrum "Bethesda"
Paltzerweg 210, kamer 49
3734 CN Den Dolder

De begrafenis heeft zaterdag 27 november plaatsgevonden op de Algemene
Begraafplaats te Baarn.

*'k Heb and'ren al de rechten van Uw mond
Met lust verteld, hen vlijtig onderwezen;*

Psalm 119: 7 (berijmd)

Met ontroering heeft de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Soest
kennis genomen van het overlijden van haar oud-ambtsdrager

Gerardus Stuivenberg

in de leeftijd van 84 jaar.

Als ouderling heeft hij de gemeente, met de aan hem geschonken gaven, in alle
getrouwheid 38 jaar mogen dienen. De HEERE ondersteunde de kinderen, klein-
kinderen en verdere familie en heilige de roepstem aan ons aller hart.

Namens kerkenraad en gemeente,
G. Kroon, preses
H.P. Hartveld, scriba

Soest, 24 november 2004

RST
Zorgverleners

KRAAMZORG

THUISZORG

RST Zorgverleners.
600 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg,
wijkzorg, gespecialiseerde
verzorging, verpleging,
(huishoudelijke) verzorging:
0342 - 42 23 24.
Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of
info@rstzorg.nl

Identiteit
Kwaliteit!

Tel (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzelaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

**De volgende 7 cassettes bieden wij
u t.b.v. de zending te koop aan:**

Ds. G. Clements - Johannes 1:50
Ds. C.A. van Dieren - Genesis 3:20a
Ds. J.J. van Eckveld - Lucas 2:15
Ds. J. van Haaren - Micha 5:1
Ds. C. Hogchem - Johannes 1:49-50
Ds. A. Moerkerken - Jesaja 7:15
Ds. D.W. Tuinier - Lukas 2:7c

De cassettes zijn helder en duidelijk
opgenomen. De prijs is slechts € 23,-
Geen Portokosten.

Inl. I. Bos, Leusbroekerweg 15, 3832
BG Leusden. Tel. en Fax nummer:
033-2862261 Dagelijks van 8-22 uur.
Bgg. 06-28378488.

BARNEVELDSE BEGRAFENISVERENIGING

Voor een eervolle, eenvoudige verzorging
van begrafenissen in Barneveld en om-
streken.

- geen CREMATIE
- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- opgave van lidmaatschap

J. de Groot b.g.g.: G. de Groot
Barnseweg 87 J.H.D. Vermeulenstraat 5
3771 RN 3774 JW
Barneveld Kootwijkerbroek
Tel.: 0342-490728 Tel.: 0342-441812

Herdrukken:

Jonge Zangers

Deel 1: Gerrit van Doesburg, Leuntje van Rhijn, Lena Lampers, Adriana Leeuwenberg
Deel 2: Pieternella Geense, Esther Flikweert, Jan Zuidweg, Cornelis Kerkhoven en
Een jonge reiziger naar Indië.

Deel 3: Hendrikje de Wit, Maria Molendijk, Adriana Meis, Pieter Hoogesteger, Pieter de Waal

Deel 4: Kaatje Eikelenstam, Maria Steenberg, Arie Vosbergen, Maria Schenk, Wim Devonshire en Karel Coulson

Deel 5: Matje Verbruggen, Elisabet Wallbridge, Cornelia Winckelman en Gerrit van Bale

Historisch toegel. met foto's. per deel

€ 9.75

De stem van de tortelduif (3e druk)

Het leven van Plonia Biemond

(Destijds door ds. G.H. Kersten aanbevolen.)

€ 11.25

Ik heb geloofd; daarom heb ik gesproken

Het leven van Zacharias Verhage

Verhage beschrijft zijn bekering op een heldere, openhartige wijze.

Ook zijn omgang met bekende kinderen van God op Walcheren.

€ 11.25

Bestellen bij de boekhandel of bij:

Uitgeverij 'MIDDELBURG'

t Zandorp 2 - 4335 AJ Middelburg - tel. 0118 625472

CHR. BEGRAFENISONDERNEMING G. WEGENAAR

Regentesselaan 43 Tel.: (0318) 52 66 41
3905 GT Veenendaal Fax: (0318) 55 42 04

Wij verzorgen begrafenissen in Veenendaal,
Ede, Bennekom, Wageningen, Rhenen e.o.

Christelijke begrafenisverzorging

De Bruijn

Voor een meer eervolle begrafenisverzorging
in de provincie Utrecht en
de regio's Gouda en Hilversum.

Tel. 0346-281711.

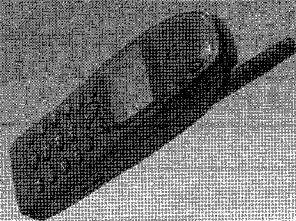
Dag en nacht bereikbaar. (Geen crematies).

Te huur ruime vakantiewoning

in Zuid-Alberta, Canada,
omgeving van Lethbridge.

Prachtig gelegen, uitzicht op rivier,
prairie en Rocky Mountains,
dichtbij dorp en kerken.

Voor inlichtingen 00-1403-553-4023.
Hollands sprekend.

Eén telefoontje...

...en u bereikt het brede thuiszorgpakket van
Agathos Thuiszorg: ■ Huishoudelijke verzorging
■ Lichamelijke verzorging ■ Verpleging
■ Psychosociale zorg ■ BKG Kraamzorg
Heeft u een zorgvraag? Bel 010 264 07 77.

Agathos
THUISZORG

Wormerhoek 14g - Postbus 151 - 2900 AD Capelle aan den IJssel
Tel: 010 264 07 77 - Fax: 010 264 07 79
E-mail: info@agathos-thuiszorg.nl
Website: www.agathos-thuiszorg.nl

Thuiszorg met een eigen kleur

Boeder Scherpenzeel

AMBTSKLEDING

Kostuums: 2 en 3 delig zwart - grijs - e.a.

Preekjassen ~ Jacquets ~ Pantalons

Streepjassen ~ Overhemden ~

Stropdassen ~ Sokken ~ Overjassen

Hoeden ~ Schoenen

Winkel:

Dorpsstraat 229, 3925 KC Scherpenzeel

Telefoon 033-2778899 / 033-2778068

Op afspraak ook Service aan huis!

M 06 5321 5334

KLASSE MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels
is hoofddealer van:

Johannus - Eminent

Domus - Ahlborn

Stolk
orgels

tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Krabbendijke, Oostpolderweg 1

Nederhemert Nrd., Ormelingsstraat 36
Beesd, Veerweg 14

Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

WESOTRONIC

Wesotronic introduceert DE OPLOSSING
voor kerktelefonie:

Het DKtel systeem

(Draadloze Kerktelefoon via de ether)

De belangrijkste voordelen zijn:

- ✓ geen telefoonkosten / internetaansluiting
- ✓ aanmerkelijk goedkoper dan andere systemen
- ✓ uitstekende geluidskwaliteit
- ✓ eenvoudig en flexibel in gebruik

Het Agentschap Telecom heeft officieel
toestemming verleend om het DKtel
systeem per 1 januari 2005 in gebruik
te nemen!

Wesotronic B.V.

Nunspeet, Barendrecht

Telefoon 0341 - 271000

www.wesotronic.nl

In samenwerking
met siKN

**Wilt u een helder geluid
zuiver Lagarde!**

Maak dat
of gironummer

De geluidssystemen Van Lagarde.
helder en krachtig. Je hoort verder niets.
Bel (0341) 34 57 57 voor meer informatie.

Begrafenis Verzorging Tollenaar
Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

Nieuw project

Stichting China

Stichting China is gestart met vertaling van de Commentaren van Calvijn

Een noodzakelijk project!

De Chinese huusgemeenten nu ook in de voetsporen van Calvijn, laat de Muur geen belemmering zijn!

Steun de vervolgdde kerk in China en maak een gift over op

giro 320666

Info/secretariaat:
Postbus 1150 • 3900 RD Veenendaal
tel. 0318-510520 • e-mail: info@stichtingchina.nl
Giro 320666 t.n.v. Stichting China
www.stichtingchina.nl

Wilt u verzorgen begravenissen in alle plaatsen op de Veluwe en in Rijsdijk?

Geen crematies.

Ongeacht bij welke begrafenisvereniging of begrafenisfonds men is aangesloten.

Begrafenisverzorging Vos
Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
tel. (0577) 401689, fax (0577) 401027

BEGRAFNISVERZORGING VOS - VERTROUWD VERZORGD

AVONDMAAL-SERVIEZEN
Uit voorraad of naar tekening.

Schoonhovens Silverhuys B.V.
Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven,
Telefoon 0182 - 382614.

Van Horssen bv
BOEKHANDEL & UITGEVERIJ

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

Grafgedenktekens
Zandee & de Kuitjes

Goes: Rotonde Ringbaan-V
Telefoon (0113) 216555

Middelburg: Arnesteinweg
Telefoon (0118) 61257

Zoetermeer: Argonstraat 60
Industrieterein Lansinghag
Telefoon (079) 3615010

Email: info@grafgedenktekens.nl

begrafenisverzorging b
T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.
Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

Begrafenisverzorging Kina
Begravenissen in Capelle a/d IJssel e.o. D.W. Schipper, tel. 010-458 31 12.
Wij verzorgen geen crematies.

Wonen in een bushokje...

Dirk, 57 jaar, woonde maandenlang in een bushokje in Ede, omdat de wachttijd voor een éénkamerflat twee jaar is en hij geen urgentiegeval was...

Ontmoeting gaat daarom een project opstarten in de Gelderse Vallei.

Zonder uw hulp kunnen wij mensen als Dirk niet helpen! Maak daarom uw gift over op ons bank- of gironummer!

Alvast hartelijk dank!

CBF

ontmoeting

Ontmoeting biedt, op basis van christelijke naastenliefde, professionele hulp aan dak- en thuislozen, uitgaande van de behoeften en mogelijkheden van de cliënt.

Centraal Bureau
Postbus 263
3990 GB Houten
info@ontmoeting.org
www.ontmoeting.org
Postbank 2600356
bo 3

PSYCHOLOGENPRAKTIJK BROUWER B.V.

hulpverlening aan kinderen en volwassenen

vestigingen

RIDDERKERK
Verlengde Kerkweg 11

BARNEVELD
Rozenstraat 1-a

METEREN (GELDERMALSEN)
Dorpsstraat 18

Bel voor informatie of aanmelding

Treurniet Orgels

De Orgelspecialistzaak voor de hele Benelux!

Hartelijk welkom in onze showroom!

- Volop keus in nieuwe en gebruikte (digitaal gesampelde) orgels
- Volwaardige Huisgarantie
- Hoge kortingen
- Speciale inruilacties
- Vakkundig advies
- Eigen servicedienst
- Eigen transportdienst

JOHANNUS
DOMUS
CONTENT

Treurniet Orgels

Weg & Land 33A
BERGSCHENHOEK

Vrijdag Koopavond

www.treurniet-orgels.nl
Tel.: 010 - 5113867

Harkes Begravenissen

Berkenbroek 7
2811 NZ Reeuwijk
tel. 0182 - 30 04 23

Dag en nacht bereikbaar

*Wij verzorgen
alleen begravenissen*

Zwijndrecht

Boekhandel en antiquariaat
DE ROO

De GBS uitgave van de
Statenvertaling
met herziene kanttekeningen
is verschenen

leverbaar vanaf € 60,-

Tevens verkoop / inkoop en taxatie
van tweedehands en antiquarische
theologische boeken.

Van Meelstraat 12 Zwijndrecht
Tel. 078-6124081

www.ISRAELREIZEN.nl

Tel 0318-540415 Met aandacht voor
messiasbel. Joden.
4-13 apr. olv. Ds. P den Butter.
22/7-4/8 jongerenreis.

JOHANNUS - CONTENT - DOMUS

ma gesloten
di - vr 09.00 - 12.00 / 13.30 - 17.30
vr avond 18.30 - 21.00
za 09.30 - 12.00 / 13.30 - 17.00
ruime collectie bladmuziek (ook klavier) en CDs

ORGELCENTRUM
NDANTE

A. van Ostdalaan 35
3304 TJ Veenendaal

Tel: 0318 - 505063
Fax: 0318 - 505851

info@andanteorgels.nl
www.andanteorgels.nl

DE SPECIALIST IN HUISKAMER- EN KERKORGELS

Vakantie op Texel

6-persoons, vrijstaand, met CV

Bungalowpark
"De Verrassing"
Rust en ruimte,
alle jaargetijden,
in eigen sfeer.

Oosterend - Texel

Kom op vakantie in onze (luke en vrijstaande)
bungalows, ook deelweken zijn mogelijk.
Bel voor de brochure met foto's en prijzen.

Kerstvakantie: nog enkele plaatsen vrij!

Reserveer nu, bel 0222 31 83 91

**Te koop: gerestaureerd Köhler
harmonium met doorlopende harp
en houtsnijwerk, i.z.g.st.
tel. (0187) 687271**

**Collectebonnen
machinaal tellen?
vraag demo en/of referentie
0548-515415**

Gewassen in de Bloedfontein
J. Mastenbroek
Uit het leven van Anna Ruit-de Wachter (1867-1961)
Anna Ruit-de Wachter, beter bekend als 'vrouw Ruit', was in de vorige eeuw een bekende onder Gods volk. De auteur vertelt ons in dit boek over haar veelbewogen leven en mocht beschikken over veelal niet eerder gepubliceerd materiaal. Centraal staat het leven van vrouw Ruit, een vrouw die rijk was bedeed met de kerstman's gods en veel oefeningen kende.
Geb. 160 biz

Nooddriftigen zal Hij verschonen
ds. C. A. van Dieren
(Serie: Uit het leven van David)
In deze bundel treft u 9 overdenkingen over Mefiboseth, de kleinzoon van Saul, die door koning David bewaldadigd wordt. Niet om

De zendbrief van Judas
ds. J. van Haaren
Een bijzonder actuele brief vol aan waarschuwingen, vertroosting en bemoediging, waaruit ds. Van Haaren op eenvoudige, indringende en aansprekende wijze lijnen trekt naar hedendaagse problemen en het

Het bescheiden deel der zieken
J. Schuts
Jacobus Schuts was als ziekentrooster werkzaam in Den Haag. Het was zijn taak om de predikanten van de gemeente, waaronder ds. Simonides en ds. Saldenus, bij te staan in het bezoeken en vertroosten van de zieken.
Geb. 300 biz

Gods beloften aan Zijn Jakobsvolk
ds. J. Koster
Een zevental preken voor Advent en Kerst naar aanleiding van Jeremia 30:18-22. In deze preken neemt het bewindelijke element een grote plaats in.
Geb. 120 biz

Treurniet Orgels
De Orgelspecialistzaak voor de hele Benelux!

Hartelijk welkom in onze showroom!

Weg & Land 33A BERGSCHENHOEK

JOHANNUS DOMUS CONTENT

21.50

10.-